

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 164 (3326) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

MUSSOLINI LEMONDOTT

Badoglio tábornagy az új kormányfő. — Olaszország tovább folytatja a háborút

Francó spanyol államfő rendkívüli minisztertanácsot hívott össze az éjszaka

(P. A.) Bizonyára az egész világon a villámlevegő erejével hatott az a hír, ami ma reggel óta vált köztudomásúvá, hogy Mussolini lemondott a kormányfői és miniszterelnöki tisztről, s az olasz király ezt a lemondást elfogadta. Még éppen ma egy hete történt az a feltűnő esemény, hogy Mussolinihez egy felsőolaszországi városba találkozóra jött Hitler. Akkor nagyon szűkszavú híradással a németek főhadiszállása csak annyit mondott a találkozóról, hogy ez alkalommal „katonai kérdéseket beszéltek meg.” A Mussolini lemondásáról szóló mai olasz híradás viszont ezt mondja: „Azt hiszik, hogy ez a változás a Duce egészségi állapotára vezethető vissza, aki nemrég megbetegedett.”

A megbetegedésre hivatkozás bizonytalanul hangzik, de az is elképzelhető, hogy a két vezér között a Mussolini visszalépése szóba ne került volna. A betegségnél fontosabb ok idézhetne elő ezt a nagy fordulatot, s erről az okról is két vezér pár nap előtti találkozásakor már szó lehetett. Sőt talán éppen ez volt a találkozóhoz is a kísértetője. Akkor a Német Távirati Iroda diplomáciai tudósítója magyarázatot is fűzött a találkozóról szóló párszavas főhadiszállási jelentéshez. A magyarázat akkor így szólt: „A helyzet tárgyalagos, minden illuziót kizáró megvizsgálása alapján a földközi tengeri helyzet került előtérbe. A Duce és a Führer mint a tengerhatalmak parancsnokai nyilván azokat az intézkedéseket beszéltek meg, melyek a dolgok állásából adódnak.”

A diplomáciai magyarázat ezután arra is utal, hogy az angolszás szövetségeseknek Olaszország kiugrására szóló felhívása kapott választ, mikor a találkozóról szóló lakonikus közlés a katonai műveletek folytatását hangsúlyozta. A katonai műveleteknek a folytatását, Olaszország háborúban maradását jelenti be most az olasz uralkodó kiáltványa is, mikor azt mondja: „mindenki foglalja el a hit és a harc által megszabott helyét.” Az új kormányfőül kinevezett Badoglio tábornagy első felhívása is világosan kifejti ezt az elszántságot, mikor a következőket mondja: „A háború tovább folyik. Olaszországot megtámadott tartományaiiban, szétrombolt városaiban kemény csapás érte, de mint ezeréves hagyományainknak féltékeny őre, hűséggel kitart az adott szó mellett. Tömörüljete a király és császár köré.”

Mussolini lemondása tehát nyilvánvalóan ezzel a háború-folytatással függ össze. Nem olyan értelemben gondoljuk ezt, mintha Mussolini a háború folyta-

tása ellen lett volna. Hanem lehetett az a helyzet, hogy Mussolini bizonyos olasz körök előtt nem volt eléggé olyan kegyben, mely a részükre való föltétlen odaadást biztosította volna. A háború folytatásához való teljes és maradéktalan olasz egység érdekében tehát arra volt szükség, hogy Mussolini föláldozza magát. Csak ezzel a klasszikus okkal lehet kellő magyarázatot adni az ő lemondására. A királyi kiáltvány szavaiból is ki-vehető, hogy az olasz véderő vitézségében, valamennyi olasz polgár további elszántságában bízik, s amellett azoknak az intézményeknek a megbecsülésében, amelyek Olaszországot eddig fölemelkedésekre sarkalták.

Ez intézmények között a Mussolini ál-

tal 20 évvel ezelőtt létesített állami, társadalmi és közgazdasági rendszer az, amely Olaszországot a bolszevizmustól és az anarchikus felfordulásoktól megmentette. Ez a rendszer újjászervezte az olasz közéletet, s erőssé tette úgy befelé, mint a világpolitika minden vonatkozásában. Ezt az életrendszert nem lehet most máról-holnapra fölcserélni, s vele az olasz közéletet kísérletezések bizonytalanságába taszítani. Ehhez a rendszerhez való ragaszkodás van az olasz uralkodónak abban a szavában, hogy az ország fölemelkedésére sarkaló intézményeket tovább is megbecsüljük, s ezen a módon újra megtalálják az újra fölemelkedés útját.

Mussolini lemondása csak az olasz

kormányfő és miniszterelnök tisztében való változást jelenti. Ő, aki az olasz nép sorsának fölemeléseért húsz éven át állt a vezéri poszton, erről a népsorsról le nem mondhatott. A közeli napok bizonyára kellő magyarázatot hoznak a Duce egyéb vonatkozású lemondása körülményeiről. De az eddigi jelenségekből is csak annak a körvonalait lehet kivenni, hogy az olasz nép valami még teljesebb egységet kíván megvalósítani, s ilyen belső megerősődéssel kívánja folytatni tovább is a maga háborúját. Mussolini lemondása nem befejezést jelent, hanem valami új és nagy fejezetet az olaszoknak Európáért és a maguk fölemelkedéséért folyó küzdelemben.

Viktor Emánuel kiáltványa az olasz néphez

Róma. (MTI.) A Német TI jelenti: Mint a Stefani Iroda vasárnap este közlte, az olasz király és császár elfogadta Benito Mussolini lemondását a kormányfői és miniszterelnöki tisztről. A király Mussolini utódául Pietro Badoglio tábornagyot nevezte ki kormányfővé és miniszterelnökké. Azt hiszik, hogy ez a változás a Duce egészségi állapotára vezethető vissza, aki nemrég megbetegedett.

Rómából jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Az olasz király és császár Badoglio tábornagy kormányfői kinevezése alkalmából a következő kiáltványt adta ki:

Olaszok! Ma átveszem a véderő valamennyi részének parancsnokságát. Abban az ünnepélyes órában, amely a haza sorsára nehezedik, mindenki foglalja el ismét a kötelesség, a hit és a harc megszabta helyét, Semmiféle kitérés nem tűrhető, semmiféle panasz nem engedhető meg. Minden olasz hajoljon meg azok előtt a nagy sebek előtt, amelyeket hazánk szent ügyén ütöttek. Olaszország véderejének vitézsége valamennyi polgárának elszánt akarata révén és azoknak az intézményeknek megbecsülésében, amelyek felemelkedésére sarkalták, meg fogja találni az újra felemelkedés útját.

Olaszok! Most inkább, mint bármikor elválaszthatatlanul egy vagyok veletek a haza halhatatlanságába vetett rendíthetetlen hitben.

Róma, 1943. július 25.

III. Viktor Emánuel
Badoglio

BADOGGIO TÁBORNAGY FELHÍVÁSA

Rómából jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Badoglio tábornagy az ujonnan kinevezett olasz kormányfő nyomban hivatala átvétele után a következő felhívást adta ki:

A király és császár parancsára átvettem az ország katonai kormányzását az összes felhatalmazásokkal. A háború tovább folyik. Olaszországot megtámadott tartományaiban, szétrombolt városaiban kemény csapás érte, de mint ezer éves hagyományainknak féltékeny őre hűséggel kitart az adott szó mellett. Tömörüljete a király és császár köré, aki a haza élő mintaképe és példaképe mindenki számára. Az a megbízás, amelyet kaptam világos és szabatos. Habozás nélkül végrehajtom és csalódik mindenki, aki azt hiszi, hogy hátráltathatja a normális végrehajtását. Kérlelhetetlen büntetés vár arra, aki megpróbálja zavarni a közvéleményt. Eljen Olaszország! Eljen a Király!

Róma. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Pietro Badoglio tábornagy, akit Viktor Emánuel olasz király és császár július 25-én kormányfővé és miniszterelnökké nevezett ki. 1871-ben született és résztvett az 1896—97-es eritreai hadjáratban. 1911-ben és 1923-ban a tripoliszi hadjáratban is résztvett, majd helyettes vezérkari főnök lett. Az 1918-as fegyverszünet után rendkívüli követség volt Romániában. Északamerikában és nagykövetség volt Braziliában. 1925-ben lett tábornagy. Ugyanakkor a baderegi vezérkari főnöké majd a véd-

erő vezérkari főnöke. 1928-tól 33-ig Líbia kormányzója, majd Keletafrikában mint főparancsnok 5 hónap alatt elfoglalta Etiópiát. Ezután alkirály, majd

Süddis Abbeba hercege lett. 1940-ben lemondott a véderő vezérkari főnökségéről. Tulajdonosa a legnagyobb olasz kiáltványoknak, az Annunziata rendnek.

Berlin még nem nyilatkozott

Berlini jelentés szerint — mint a Pest írja — Mussolini lemondásának híre Berlinben éjszaka terjedt el. A német közvélemény a német nagyadó ma reggeli első jelentéséből értesült a történetekről. Az első jelentések a Stefani közlésén alapulnak, amelyek részint a

lemondás oka Mussolini megrendült egészségi állapota. A hír diplomáciai körökben élénk tárgyalásokra adott okot. Német részről eddig még semmi további közleményt nem adtak ki.

Zürichi jelentés szerint a newyorki lapok vasárnap este különkiadásban kö-

zölték Mussolini lemondását a Badoglio kinevezését. Amerikai hivatalos körökben egyelőre nem foglalnak állást, a Fehér Ház azonban rövidesen nyilatkozik a kérdésben.

Zürichi jelentés szerint Franco spanyol államfő vasárnap éjjelkor rendkívüli minisztertanácsot hívott össze.

Tokio. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A Tenno hétfőn reggel Tozso miniszterelnököt, majd Sigemicu külügyminisztert fogadta tájékoztató kihallgatáson. A fogadástól közelebbi részletek nincsenek.

Továbbra is Orelnél van a keleti csata súlypontja

Berlin. (Bud. Tud.): A keleti harcok harcairól a német fővárosban megjegyzik, hogy bár a szovjet hadvezetés néhány napja a déli és középső szakaszon támadásait Leningrád vidékeire is kiterjesztette, a csata súlypontja továbbra is Orelnél van. A német elhárító csapatok továbbra is rugalmas védekezést folytatnak. Egyes területeket átengednek német részről a szovjeteknek. Az eddig még nem tapasztalt méretű anyagcsere hatalmas erővel folyik, páncélosok, repülőgépek, tüzérő, ismétlőgépek, különleges fegyverek, valamint páncélos gránátok példanélküli felhasználásával. Berlini katonai körökben megállapítják, hogy az ellenségnek óriási erőfeszítései ellenére is csak helyi eredményeket sikerült elérni, bár a német csapatok nem annyira makacs ellenállásra, mint inkább az ellenséges erők felörlésére törekednek. A közvélemény figyelmét felhívják arra a lehetőségre, hogy a harcok egyes helyekre való áthelyezése bizonyos mértékben már meg is történt. Katonai körökben egyébként rámutatnak arra, hogy a sztalingrádi harcok óta a német hadászati bizonyos átalakulás történt, ami abban nyilvánult meg, hogy a meghódított területet nem védelmezik minden körülmények között.

Kenyérpótlégyek osztása

Nagyvárad thj. város polgármestere 4084—1943. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Értesítem az érdekelteket, hogy a folyó évi augusztus havára engedékes 35 dkgr-os nehéz testi munkásoknak járó kenyérpótlégyet folyó hó 28-tól adja ki a Közélelmezési Hivatal (Szaniszló-u. 15. sz. a.) a július havi fejlapok ellenében. Az öt vagy ötnél több munkást foglalkoztató ipari üzemek és vállalatok a fejlapokat kétpéldányú névjegyzék kíséretében adják be a Közélelmezési Hivatalhoz. A 35 dkgr-os kenyérpótlégyek igényléséhez tehát augusztus hónapra újabb munkaadói igazolás nem szükséges.

Cipő és talpupalványok kiosztása

Nagyvárad thj. város polgármestere 4086—1943. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Értesítem a város közönségét, hogy a folyó évi július hónap beadott férfi talpigénylések közül 1880. számig az igénylések elbíraltattak, azok folyó hó 28-ig minden hétfőn, kedden, szerdán és csütörtökön délelőtt a Közélelmezési Hivatalnál a kiadott számok ellenében átvehetők.

Figyelmeztetem a város közönségét, hogy a júliusban beadott lábbeli igénylések közül a női és gyermek-talp igénylések, valamint a férfi, női és gyermek mértékutáni és készlábbeli igénylések nem bíraltattak el, azok majd csak augusztus hónap lesznek elbírálva és kiosztva.

Felülvizsgálja a polgármester a fakereskedők tevékenységét

20 százalékos fizetésemelést kapnak az ideiglenes városi tisztviselők és más alkalmazottak

Nagyvárad, július 26. Dr. Soós István polgármester szabadságáról visszatérve, Budapesten megszakította utját és különböző miniszteriumokban tanácskozásokat folytatott fontos városi kérdésekben.

A közellátásügyi miniszteriumban Jurcsák államtitkár elvi hozzájárulását adta a városnak a Hangyával 6000 sertés hizlalására vonatkozólag kötött bérszerződéshez. Ebben a tekintetben Bihar megye főispánja és alispánja a legnagyobb jóindulattal tanúsítja és hozzájárult ahhoz, hogy a vármegye területén a süldőket első sorban erre a célra vegyék igénybe s addig ne engedjenek ki süldőket más felé, amíg a szükséges mennyiség biztosítva nincs. Az államtitkár magáévá tette ezt a megoldást, ami nagymértékben elősegíti a város közönségének hússal és zsírral való ellátását.

A város tojásellátásának biztosítása céljából rövidesen rendelkezés fog megjelenni.

A földművelésügyi miniszteriumban Bárczay államtitkárrel tárgyalt a polgármester a faellátás ügyében. Közölte, hogy a város számára meghatározott 240 ezer ürméter-keretből eddig csak 63 ezer ürmétert jelöltek ki különböző fatermelőknél a nagyvárad keréskedők számára. Az államtitkár

megígérte, hogy augusztus végére az egész mennyiség kijelölése meg fog történni.

A polgármester a napokban faértekezletet tart, amelyen megvizsgálja a fakereskedők tevékenységét, milyen köteleteket eszközöltek és milyen szállításokat végeztek s akiről megállapítja, hogy nem teljesíti kötelességét a közönséggel szemben, javasolni fogja iparendélyének a megvonását, úgy mint ahogy ez számos budapesti fakereskedő esetében is történt.

A belügyminiszteriumban az ideiglenes városi alkalmazottak illetményének felemelése tárgyában folytatott megbeszélést a polgármester. A 30-án tartandó közgyűlés elé ennek alapján javaslatot tesz az ideiglenes tisztviselők és más alkalmazottak fizetésének 20 százalékkal való felemelésére július elsejével kezdődőleg.

A belügyi és kultuszminiszterium együttesen jóváhagyta a nagyvárad zeneiskola működésére vonatkozó szabályzatot. Eszerint a zeneiskolának egy igazgatója van a 8-ik fizetési osztályban, öt tanára és egy titkára a 9-ik fizetési osztályban. Ennek megfelelően még kineveznek egy rendes tanárt a zeneiskolához, elsősorban azok közül, akik eddig mint óraadók megelégedésre működtek.

Egyelőre Váradszöllősig építik ki a villamosvonalat

Nagyvárad, július 26. Fóthy vezérigazgató és Keleti Károly a városi vasút igazgatója ma délelőtt megbeszélést folytatott a polgármesterrel a városi vasút fejlesztésére vonatkozó tervekkel kapcsolatban.

Bejelentették, hogy a polgármester által régóta sürgetett fűrdői vonal megvalósítására kezdeményezések tör-

ténnék. Egyelőre Váradszöllősig építik ki a vonalat, később pedig Szentmártonig s aztán tovább a két fűrdőig. E kérdésben érdemleges beadványt terjesztenek a törvényhatósági bizottság elé.

Tárgyalások folytak még a Szent László-téri és a Lehel-téri váróterem ügyében.

Rövidesen megkezdik a szeretet-csomagok gyűjtését a nagyvárad honvédek számára

Nagyvárad, július 26. Hlatky Endre városi főispán kezdeményezésére és az ő elnöklése alatt ma délelőtt értekezlet volt a városháza bizottsági termében amelyen megbeszéltek a hadművelési területen lévő nagyvárad hadosztály honvédei számára küldendő szeretetcsomagok ügyét. Ezeket a csomagokat a Vöröskereszt akciójától függetlenül küldendő körülbelül a nyár végén Nagyvárad és Bihar megye közönsége. Az értekezleten résztvett dr. Czifra Kálmán főispán, Nadányi János alispán, Soós István polgármester, a Vöröskereszt képviselőiben Hlatky Endréné, továbbá katonai alakulatok képviselői és mások. Megállapodtak abban, hogy az akciót a Vöröskereszt útján, a Magyar Házban bonyolítják

le és a közeljövőben felhívást tesznek közzé, amelyben típuscsomagok adományozására kéri a közönséget.

Nem hosszabbították meg a Haditudósító Kiállítását

Nagyvárad, Saját tud. Annak ellenére, hogy vasárnap is több ezer ember látogatta meg a Haditudósító Század kiállítását s a siker a következő napokban előreláthatólag még fokozódott volna, az illetékes tényezők úgy döntöttek, hogy nem hosszabbítják meg a nagyvárad haditudósító kiállítás időtartamát. A kiállítás vasárnap bezárult, a rendezői a mai nap folyamán el is utaztak Nagyváradról.

Mozik műsora:

APOLLÓ: Üzenet a Volgapartról,

BELVÁROSI: Nitchevo,

CASINO: Oroszlánkölykök,

KORONA: Csütörtökötől: Katyi.

Szerdán kezdődik a befőzési cukor kiosztása

Nagyvárad thj. város polgármestere 4085—1943. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Akik a hegybírói hivatal útján befőzési cukrot igényeltek, a cukorvásárlási engedélyt folyó hó 28. napjától a következő sorrendben kapják meg a hegybírói hivatal (Széchenyi-teri kioszk) helyiségében:

A—H betűvel kezdődő nevek folyó hó 28-án 8—12 óráig, I—S 29-én, Sz-től végig 30-án.

Az érdekeltek személyazonosságuk igazolására rendőri bejelentőlapot, vagy más hitelt érdemlő igazolást hozzanak magukkal. Akik nem személyesen jönnek a cukorvásárlási engedélyek átvétele végett, azok az átvételre jogosított, két tanu által aláírt meghatalmazást hozzanak magukkal.

Nagy örömet szerzett a Czaja cirkusz előadása sebesült hőseinknek

Nagyvárad, július 26. Már megirtuk, hogy a Czaja Cirkusz a kórházparancsnokság meghívására ellátogat a hadikórházba. Ma, hétfőn délelőtt meg is történt a katonák által vártvárt esemény.

Délelőtt 11 órára levonultak sebesülteink a termekből az árnyas udvarra. A súlyosabbakat külön hordágyakon hozták az előadás színhelyére.

Érdeklődünk a várakozó katonáknál, hogy örömmel fogadják-e a bemutatást. Felcsillantak a szemek s jött a válasz: már tegnap délután híre futott az eseménynek s alig vártuk, hogy megjelenjenek a cirkusz művészei.

Különös érdeklődéssel várták Fatmet, hogy megismerjék a hírből ismert tudományát.

Megkezdődött az előadás. Felvonultak a művészek, a sebesültek lelkes tapsai között és a katonák visszaülmodták magukat a szép békeidőbe, amikor még otthon láthatták gondatlanul az ilyen mutatványokat.

Majdnem a teljes műsort bemutatták a kórház udvarában. Csak az maradt el, amit a hely miatt nem lehetett előadni.

Örült mindenki örültek a katonák, de boldogok voltak a művészek is, hogy a mutatványaikkal örömet varázsolhattak sebesült hőseink életébe.

Megemlítjük azt a lelkes óvációt is, amellyel a cirkusz közönsége és művészgárdája szombaton este részestette Bob Jalet, — a cirkusz kedvelt propagandafőnökét. Most lépett 53. évébe a kiváló artista. Nagy tapsvihar fogadta, amikor megjelent és nagyon sok virágot kapott. A cirkusz igazgatónője is átadott az ünnepeltnek egy nagy virágkosarat. Az előadás után családi ünnepség volt a cirkuszban, amelyen lelkesen köszöntötték Bob Jalet művésztársai.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Ellanyhultak az oreli szakasz kivételével a keleti harctér csatái

Összeomlottak a miuszi arcvonalon a szovjet támadások. Az olasz légierő elsüllyesztett 4 kereskedelmi hajót 35.000 tonnával és megromgált 17 hajót 104.000 tonnával

Súlyos vereséget szenvedtek Orelnél a bolsevisták

Berlin. (Interinf.) A szombati nap folyamán az oreli szakasztól eltekintve, a keleti arcvonalon az elhárító harcok lanyhábbak voltak, mint az előző napokon. A szovjet veszteségei rendkívül súlyosak voltak. A bolsevisták egyéb hadianyagon kívül szombaton 177 páncélcsoportot vesztek.

A kubáni hídfőnél alapos tüzérségi előkészítés után lövés és páncélos kötelékek megtámadták a szövetséges csapatok állásait. Az egész napon át tartó harcokban mindenütt megőrizték a szövetséges csapatok állásait.

A miusi arcvonalon a szovjet támadások összeomlottak. Ezzel szemben a németek fontos magaslati állásokat foglaltak el. Bjelgorod térségében erős szovjet kötelékek súlyos támadást intéztek a német állások ellen, de a német gránátosok megtartották állásaikat.

Az oreli arcvonalon minden szakaszán szombaton a kora reggeli óráktól a késő esti órákig élénk harci tevékenység folyt. A szovjet erős kötelékeket vetett harcba, hogy sikert érjenek ki. A szovjet egy betöréstől eltekintve, amelyet azonnal elreteszeltünk, nem tudott teret nyerni. Ezzel szemben több német támadás igen eredményes volt. A német légierő az oreli térségben egyetlen nap alatt 163 szovjet gépet tett harcképtelenné. Leningrádnál a szovjet támadásokat kemény harcokban visszavertük. A német állásrendszer szilárdan német kézen van.

Sziciliában szombaton csak a német elreteszelő arcvonal jobbszárnyán volt erősebb harci tevékenység. Ezen a részen amerikai páncélos és gyalogos erők néhány fontos támadást indítottak, hogy áttörést érjünk ki, de minden vállalkozásuk összeomlott. Az elhárító sikerekben a német repülő is kivették részüket. Megfigyelhető volt, hogy a német légitámadások helyenként vakrémléteket keltettek az amerikai kötelékekben.

Berlin. (MTL) A Német TI jelenti: Július 24-re virradó éjjel német haditegereseti járművek a Fekete-tengeren támadták a szovjet partraszállási helyeket és kirakodó berendezéseket. A vállalkozás teljesen zavartalanul folyt le. Az ellenség nem fejtett ki ellenállást.

Komoly méreteket öltött a kaukázusi törzsek lázadása

Berlin. (Interinf.) A legújabb jelentések szerint még mindig tart, sőt komolyan terjed az a lázadás, amely a kaukázusi hegyek törzsei között február óta a szovjet biztosok visszatérésekor kitört. A kaukázusi törzsek elégedetlenségének legfőbb oka az a kegyetlen terror, amellyel a szovjet hatóságok bántak azokkal a törzsekkel, amelyek a német csapatokkal a legjobb egyetértésben éltek.

Ezenkívül az éhínség készíteti az itt élő törzseket a lázadásra, hogy helyzetükön segítsenek. A belügyi népbiztosi hivatal a közelmúltban hirdett különlegesapatait küldte ki ezekre a vidékekre.

Róma. (MTL) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 1156. közleménye: Sziciliában tegnap is kemény harcok voltak. Az ellenség támadásait, amelyeket a keleti és középső szakaszon a tengelyerők feltartóztatnak, felújított a tengely felfejlődésének északi része ellen.

Olasz bombázók Augusta kikötőjében eltaláltak egy közepes nagyságú gőzöst. Vadászok és a német tengerészet könnyű egysége az elmúlt két nap alatt 11 repülőgépet lőttek le. Egy másik gépet olasz vadászok pusztítottak el.

Ellenséges légi alakulatok bombázták Livornót. Súlyosabb kár nem történt. Az áldozatok számának megállapítása most folyik. A légvédelem két gépet lelőtt. A legutóbbi két nap

ellenséges bombázók a következő veszteséget okozták: Bologna 97 halott, 270 sebesült, Aquino 14 halott, 10 sebesült, Livorno 17 sebesült. Az angol-amerikai légierő Szicília, Szardínia és az olasz félsziget felett a múlt héten 105 gépet vesztett. Ugyanezen idő alatt olasz légierők 4 kereskedelmi hajót süllyesztettek el 35.000 tonnával és megromgáltak 17 hajót 104.000 tonnával. Két másik hajót, egy tartályhajót, 3 cirkáló és egy ismeretlen osztályú hadihajót súlyosan megromgáltak. Német repülőket szintén fontos eredményeket értek el.

Bologna. (MTL) A Stefani jelenti: A szombat reggel Bologna ellen intézett légitámadás súlyos kárt okozott a polgári épületekben. Az a ház, amelyben Marconi született egy bomba rombolta szét. A Szent Ferenc bazilikát is bomba találta. Ez a templom a XIV. században épült és korának egyik legképzesebb műemléke volt. Találat érte a kormányzó

Ghyczy Jenő Magyarország új külügyminisztere

Kállay Miklós miniszterelnököt saját kérésére mentette fel a Kormányzó Ur a külügyek vezetéséről

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Budapesti Közlöny vasárnapi száma az alábbi legfelsőbb kéziratokat közli:

„Magyarország főméltósága Kormányzója a következő legfelsőbb elhatározást, illetve kéziratokat méltóztatni kibocsátani:

A magyar királyi miniszterelnök előterjesztésére dr. nagykállai Kállay Miklós magyar királyi titkos tanácsos, miniszterelnököt a külügyminisztérium vezetéséről felmentem és giczi assakürthi és ablanczkürthi Ghyczy Jenő rendkívüli követ és meghatalmazott minisztert magyar királyi külügyminiszterré kinevezem. A vonatkozó kézirataimat idézve:

Kelt Budapesten, 1943. évi július hó 24. napján.

KÁLLAY MIKLÓS s. k.
HORTHY s. k.

Kedves dr. Kállay!
Előterjesztésére Önt a magyar királyi külügyminisztérium vezetéséről ezennel felmentem és a minisztérium elén nehéz körülmények közt fáradhatatlan buzgalommal és odaadással teljesített kiváló szolgálataitért meleg köszönetemet nyilvánítom.

Kelt Budapesten, 1943. évi július hó 24. napján.

HORTHY s. k.
KÁLLAY MIKLÓS s. k.

Kedves Ghyczy!
A magyar királyi miniszterelnök előterjesztésére Önt magyar királyi

külügyminiszterré kinevezem. Kelt Budapesten, 1943. évi július hó 24. napján.

HORTHY s. k.
KÁLLAY MIKLÓS s. k.

Szombaton délelőtt volt az eskütétele

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Kormányzó Ur Ófőméltósága kezébe szombaton délelőtt 11 óra 15 perckor tette le a hivatali esküt Ghyczy Jenő magyar királyi külügyminiszter.

Az eskütétel szertartásánál közreműködtek: dr. Kállay Miklós m. kir. titkos tanácsos, miniszterelnök és dr. Jekelfalussy Zoltán belső titkos tanácsos, mint zászlósúr-helyettes. Az eskümintát dr. Szép László miniszterelnökségi miniszteri osztályfőnök olvasta fel.

Az eskütétel után a Kormányzó Ur Ófőméltósága Ghyczy Jenő magyar királyi külügyminisztert kihallgatáson fogadta.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Ghyczy Jenő külügyminiszter hivatalbalépése alkalmából megleghangú üdvözlőtáviratokat küldött Benito Mussolininak, az olasz kormány fejének, továbbá Ribbentrop német-birodalmi, Filov bolgár, Sigemicu japán és Ramsay finn külügyminisztereknek, valamint Bastianini olasz külügyi államtitkárnak.

Ghyczy Jenő külügyminiszter hivatalbalépése alkalmából szombaton

a Mussolini téren (villamos megállóhely)

Minden nan telt ház!

Mindamellett még csak 3 napig láthatja ezt a pyramidális műsort.

Jegyelővétel d. e. 10—1 óráig és d. u. 3 óráig.

Telefonmegrendelés: 14—89

palotát is. A híres Doccurso-palota is beomlott. Az eltalált épületek között van az Albergo Brun, amelyet az egész világ ismert és amelyben a XIX. század folyamán az uralkodó művészek és írók laktak bolognai tartózkodásuk idején. A légitámadás a munkásnegyedben is pusztítást végzett.

délben a külügyminisztérium nagy tanácstermében fogadta a minisztérium tisztviselőkarát, amelynek részéről Nickl Alred rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter köszöntötte a külügyminisztert. Ghyczy Jenő külügyminiszter meleg hangon mondott köszönetet az üdvözlésért.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Szentmiklósi Szentmiklóssy Andor rendkívüli követ és meghatalmazott miniszteri címmel és jelleggel felruházott első osztályú követségi tanácsost a m. kir. külügyminiszter állandó helyettesítésével megbízta.

Szentmiklósi Szentmiklóssy Andor rendkívüli követi és meghatalmazott miniszteri címmel és jelleggel felruházott első osztályú követségi tanácsosnak a magyar királyi külügyminiszter állandó helyettesítésével történt megbízása folytán a magyar királyi külügyminisztérium politikai osztályának vezetésével a magyar királyi külügyminiszter pesti Szegedy-Maszák Aladár másodosztályú követségi tanácsost bízta meg.

Az új külügyminiszter pályafutása

Ghyczy Jenő született 1893 május 4-én a komárommegyei Kisigmánd községben. Római katolikus vallású. Házass. Középszkolai tanulmányait a Szent Benedek-rend komáromi gimnáziumában végezte és ott is érettségizett. Főiskolai tanulmányait Bécsben folytatta, ahol a cs. és kir. konzuhi akadémiának volt a hallgatója. Külügyi pályára készülő tanulm-

nyait a világháború kitérésével kénytelen volt félbeszakítani. A háború első napjától kezdve katonai szolgálatot teljesített a gróf Radetzky nevét viselő cs. és kir. 5. számú huszárezredben. Röviddel az orosz harcra való kiérkezése után az ellenség előtti való magatartásáért a bronz, majd az ezüst vitézségi éremmel tüntették ki. 1916 végén mint hadnagy szerelt le és a konzuli akadémia utolsó évének elvégzése után osztrák-magyar konzuli attasévá nevezték ki és a kölni osztrák-magyar főkonzulátusra osztották be.

Az Osztrák-Magyar Monarchia felbomlásával a közös külügyi szolgálat is megszűnt és 1919-ben a magyar külügyi szolgálatba lépett be, mint alkonzul. Ebben a minőségben továbbra is Kölnben maradt, ahol felállította a magyar konzulátust, amelynek 1921 februárjáig élén állott. Ebben a beosztásában közreműködött az Angliában internált magyar hadifoglyoknak és egyéb magyar állampolgároknak hazaszállításában.

1921 februárjában szolgálatára a központba rendelték be, ahol hosszabb időn keresztül gróf Bánffy Miklós és Daruváry Géza külügyminisztereknek volt a titkára. 1924-ben a bécsi magyar követséghez, majd 1926-ban a szófiai követséghez helyezték át követségi titkári minőségben. 1930-ban mint első beosztott a prágai követséghez kapott beosztást. 1931-ben nevezték ki II. osztályú követségi tanácsosá. 1935-ben a belgrádi követséghez helyezték át. Mind a két helyen főfeladata a magyar kisebbségek ügyének intézése volt. Mind a két állomáshely a kisebbségi kérdés és a kisantant szempontjából a magyar politikára nézve readkivul fontossággal bírt. 1936-tól 1939-ig mint első beosztott a berlini követségen teljesített szolgálatot. Ebbe az időpontra esik Magyarország revíziós politikájának első sikere, amennyiben a müncheni egyezmények folyamánaképpen döntőbírói ítélettel Magyarország visszanyerte a Cseh-Szlovákiához tartozott Felvidéknek egy részét.

Hogyan él Róma a bombázás után?

Az olasz főváros legsúlyosabb kérdése a vízszolgáltatás

Róma. (MTI.) A Magyar Távirati Iroda munkatársa a Róma elleni bombázás után Róma életéről a következőkben számol be: A háború Rómában sok régi fényt tüntet el, de ugyanakkor rengeteg új színnel gyarapodott. Új kérdések is keletkeztek. A legnagyobb kérdés a vízszolgáltatás. Néhány bombázott negyedben a vízszolgáltatást még nem állították helyre.

Rómában nagy derűtséget keltett az az ellenséges hír, hogy Szicília ellenségétől megszállt részében visszaállították a vallásszabadságot, amely egész Olaszországban mindenütt és mindig érvényben volt és van.

A másik nagy kérdés a bombázás folytán hajléktalanná vált római lakosság elhelyezése. Két megoldás lehetősége áll fenn. Vagy magában Rómában biztosítanak helyet, ez vonatkozna a dolgozó munkásokra, vagy pedig a Rómából való elköltöztetés. A lakosságnak az a része, ame-

M. FODOR VIOLA:

Kiránduláson a Sebes-Körös bölcsőjénél

Vasárnap.

A Királyhágó csúcán teljes ragyogásban bontakozik ki a júliusi reggel. Csupa fény, csupa friss, harmatos zöld körülöttünk minden, míg a látóhatár szélén, kékes ködpára leng a távoli hegyek fölött.

Hat óra tájban indultunk el Váradról, s jól cik most a magunkkal hozott reggeli a természetből készült emlékművel megjelölt magaslaton, utána pedig a rövid, csöndes szemlélődés, amit alig zavar meg más, mint a havasi kiért távolból felénk siró, elmélázó hangja.

Már indulásra készen állunk, amikor valahonnan, a völgyből elénk kerül egy 6-7 év körüli, fehér hízszóttos ruhájú falusi fiúcska, s rövid, bátorosgyűjtő habozás után, hirtelen elhatározással emlémpve, egy-egy szál vadszegfűből, margarétából és vad-borsóvirágból kötött miniatűr-csokrocskát nyújt át ezzel az egyszerű ajánlással:

— Tessék.

Meleg meghatottsággal simogatom meg a fiúcska fejét s blúzomra tűzöm a kicsi csokrot, mely olyan harmatos és olyan üde, mint ez a páratlanul szép júliusi reggel s mint ennek a tisztalelkű kisfiúnak egyszerű, természetes mozdulata, melylyel a virágot átnyújtotta.

Alig indultunk tovább, olyan kép tárul elénk, mely újra megállásra késztet, mert ragyogó témául szolgál a művészi fényképezéshez, mely két kirándulótársam útiúterének egyik legsarkalatosabb pontja. A fákkal s bozóttal sűrűn borított, napsütötte hegyoldalon, lassú ballagással juhnyáj vonul át. Társaim nekivágnak a hegynek és futnak a téma nyomában. Az idő azonban sürget.

mert még templomozás előtt Körösön akarunk lenni ahol a lányok s asszonyok pompás népviselete kiálta szépségének gazdag kincseit a témavadász színes fényképezőknek.

Elsőt csendit a festői fekvésű, hegyvölgyes, színmagyar falu dombonuló, fatornyos templomának harangja, mikor odaérünk. Társaim legnagyobb szomorúságára azonban a nap elbűjt az egyre sűrűbben gyülekező fellegek mögé, s így a színes fényképezésből aligha lesz valami.

Pedig éppen a legjobbak érkezünk. A templommal koronázott dombra fölfele vezető, sugáralakban szétágazó gyalogösvényeken szálegyenes testtartással, ringó léptekkel már jönnek fölfele a szebbnél szebb leányok, a szívárvány minden színében pompázó, dúsan himzett ruháikban, sűrűn rakott, tarka kötényeikben, fejükön sajátkezüleg készített, sokszagos, csillogó gyöngypártával, lábukon pirosszegélyű, karcsusarkú fekete lakkeszímában, karjukra vetett színes-virágos vállkendővel, kezükben imakönyvvel. A filmen és színpadon annyiszor megcsodált gyöngyösbokréta a maga eredetiségében s a maga környezetében, a színházi és filmrendezők minden mesterkelt beállításánálkül!

Miután az istentisztelet megkezdéséig a napot mindvégig felhő takarja, színes fényképezésről szó sem lehet; meg kell várnunk hát az istentisztelet végét. Talán addigra újra kisüt a nap. A közebeeső időt szemlélődésre használjuk fel.

Az egyik kert végén, valami vizesárokban egy öregasszony edényt most. Az árok egész szélessége nem nagyobb, mint a falusi kocsiutakat szegélyező megszokott vizesárkoké. A meglepő ebben csak az, hogy ez az árok nem más, mint a — Körös. Az a Körös, mely nálunk annyi könnyet és nyomorúságot okoz tavaszunkint, amikor kilép széles medréből és elönti a partjai mentén épült szerény hajlékokat. Itt ered ugyanis a Hármaskörös egyik ága, a Sebes Körös s az a keskeny kis árok, melyben az öreg néni edényeit mossa, tulajdonképpen a mi Körösünk bölcsője.

Beszélgünk egy idősebb gazdával. Bizony, nehéz harcot kell vívni itt a földdel, hogy megteremje a mindennapi kenyeret. Egy-egy földterület éveken át kell pihentetni egyik bevetéstől a másikig, míg újra termőképes lesz. Legfőbb gazdagsága e vidék lakóinak a juh-, tejadó háziállata a bivaly és legfontosabb kereseti forrása a kézimunka. A híres kalotaszegi varrottas, amit a nők készítenek s a férfiak kézügyességét dicséret, faragott fadobozok, cigarettatárcák, amikkel gyakran látogatnak el hozzánk is.

Ma azonban már egyre többen keresik fel a körösfiókat saját otthonukban. Az egyik jómódú asszony „kalotaszegi ágyasháza” például, amit mi is megcsodálunk, ma már idegenforgalmi látványosság. Levelezőlapok készültek róla, a fenti, időzőjelbe foglalt felirással. Csupa kézimunka ennek a szobának minden

zuga. Az ablakokat kalotaszegi függönyök borítják. A magasra vetett ágyon, a himzett terítők felett, három sorba rakott, dűstömésű párnák tornyosulnak, végeiken különféle színű szebbnél szebb írásos és kalotaszegi himzessel. A kéziaragásu, tulipános bútorok fölött a falat mázas edények légiója borítja. Hatalmas tulipános ládából kézimunkák halmazát tárja elénk a rokonszenves háziasszony, a fővárosban is jól ismert Bazsó né, aki már a román megszállás idején is rendszeresen járt föl Pestre kézimunkáival s aki királó üzleti érzékével bármely hivatásos kereskedőt felülmúl.

De nem hagyta kihasználatlanul a Körösön föllelhető szépségeket a filmvilág sem. Most is, amint az istentisztelet végére várakozunk, két gépkocsi gördül a templom-domb fő feljárója elé. Több, ismeretlen úr között Tompa Sándor, Nagyvarad és Kolozsvár kedvenc „Pufija” száll ki belőle s csakhamar ott áll már a templom kijáratával szemközt a filmfelvétel gépe. Megtudjuk, hogy a „Hunnia” filmgyár készülő új filmjéhez, a „Kalotaszegi Madonnához” folynak itt a külső felvételek. A templomból kiözönlő leányok is jól ismerik már az urakat és örömet állnak a felvételgép elé.

Közben társainknak is kedvez a szerepcse, olykor ki-ki süt a nap s így mégiscsak sikerül néhány színes felvételt készíteniük.

Amikor délután fél 2 óra tájban útnak indulunk visszafelé, Köröső vendégszerető magyarjai, alikkal néhány szót váltottunk, szeretettel búcsuznak jólünk s meg kell ígérnünk nekik, hogy újra eljövünk majd hozzájuk.

Ezt készséggel megtesszük, s amennyiben egyedül csak tőlünk függ, boldogan elvitet is tesszünk majd ígéretünknek.

Dalosünnep a Nemzeti Munkaközpontban

Nagyvarad, július 26. Vasárnap délelőtt nagyikerű dalosünnepet rendezett a Nemzeti Munkaközpont nagytermében a nagyváradi Építőkörök Dalköre. A rendezésben hatékonyan közreműködött az Iskolánkívüli Népművelési Bizottság nagyváradi bizottsága. Az ünnepélyen megjelent dr. Tárcza Bertalan erdélyi dalosözvegyet elnök is, aki ez alkalommal kitüntette az Építőkörök Dalárdájának több dalosát. Az ünnepélyen mutatkozott be első ízben a Postaaltisztek Dalegylete Radóczy Ferenc postatiszt vezényletével. Szerepelt még az ünnepélyen a MÁV Turul Dal- és Zenegylet, továbbá a Sztáray Mihály Ennekar. Szabó János képviselő zárószavai után a Himnusz elénekléseével ért véget az ünnepély.

Tiszta szesz kapható
Nánásy
Kazinczy u. 4. sz. Színház mellett.

Seregszemle az amerikai emigráció tábora fölött

Quezon Filippin elnök heves USA-imádata. Nem fogadták el Károly volt román király szolgálatait

Mivel az Egyesült Államok csak 1941 december 8-án léptek a háborúba, az emigrációs kormányok majdnem mind Angliában telepedtek le. Egyedüli említésre méltó kivétel a Fülöp-szigetek kormánya. Manuel Quezon, a Fülöp-szigetek elnöke Osmena alelnökkel együtt 1942 áprilisában hagyta el a szigeteket, amikor a japán csapatok majdnem teljesen elfoglalták az egész szigetvilágot. Quezon letelepedése helyül az Egyesült Államokat választotta. Washingtonban úgy fogadták, mint szuverén államfőt.

Feltűnő, hogy az Egyesült Államokban különös hangsúllyal mutatták ki azt, hogy a Fülöp-szigetek lakosságával szemben, amely feltűnő makacssággal szállott szembe a japán hódítással. Abban az időben az amerikai sajtó nem mulasztotta el rámutatni arra, hogy a barátság szívélyes kapcsolatai erősebbek, mint az erőszak, a bajonettek és az agyuk uralma.

1942 júniusában Quezon elnök fel szólalt az Egyesült Államok parlamentjében és a következőket mondotta: „A filippinok életre-halálra kitartanak Amerika mellett. A kapcsolat, amely a két országot egybefűzi, több minden politikai és jogi formánál.” Ezek a szavak annál is inkább keltettek feltűnést, mert Quezon politikai pályafutása kezdetén elszánt ellenfele volt az amerikai fennhatóságnak és sokáig nem is akart megtanulni angolul. Az Egyesült Államok „civilizáló” hatása azonban csodálatos változást idézett elő nála. Kétséges, hogy honfitársai is osztották volna a menekült elnök kijelentését. Osmena alelnök nem licitálta ugyan túl főnökét, de ismételt ő is kijelenteni, hogy: a filippinok végsőkig folytatják a harcot. Egyébként Quezon is aláírta az atlanti egyezményt. Julius 3-án Sayre Fülöp-szigeti főbiztos lemondott hivataláról, Roosevelt pedig sokatmondó taktikával nem nevezte ki utódját. Hadd higgyék a filippinok, hogy teljes függetlenséget akarnak nekik biztosítani.

A filippin kormány mellett még egy másik kormány tölti száműzöttség napjait az Egyesült Államokban: a luxemburgi. Sarolta uralkodó nagyhercegnő 1940 december óta gyermekeivel együtt a kanadai Montreálban él. Dupong miniszterelnök ugyanitt él, azonban Bech külügyminiszter és Dodson igazságügyminiszter Londonban tartózkodik állandóan. A nagyhercegnő férje az angol vezérkarnál teljesít szolgálatot, a trónörökös herceg pedig a luxemburgi légiónál katonai tanulmányait szintén Angliában. Luxemburgi egységek az Egyesült Államokban is vannak. Ezek az egységek már résztvettek az amerikai csapatokkal együtt a tuniszi harcokban. Hollandia trónörökösőnéje, Julia hercegnő Kanadában él gyermekeivel 1940 június óta. Ottawa mellett lakik egy villában. Férje, Bernard herceg többnyire Angliában tartózkodik katonai szolgálatban, vagy a Közél-Keleten.

A királyi szállások, sőt a miniszterek is területenkívüliséget élveznek. Amikor Juliánna nagyhercegnő harmadik gyermekét szülte, a torontói klinika, ahol a szülés végbement, átmenetileg területenkívülivé lett nyilvánítva, hogy a gyermek hollandi területen lassa meg a napvilágot.

A kép nem lenne teljes, ha fel nem sorolnánk azokat a személyeket — volt koronás királyok, vagy korona után áhító királyi sarjak, volt államfők és elmenekült volt miniszterek — akik szintén az Egyesült Államok vendégszeretét élvezik.

Ottó habsburg királyi herceg szintén az Egyesült Államokban él New York államban.

Bár Angliában eltérők a vélemények személyét és szerepét illetően, Washingtonban persona grata-nak számít. Hívei felállították az amerikai osztrák légiót. Az Egyesült Államok külpolitikái vezetői nem ellenéznék a Habsburg restaurációt, ha az azt a politikai elgondolást szolgálja, amelyet a tengerentúlról Közép-Európának szántak, azonban nyílt dolog, hogy Washington semmiféle tekintetben sem kötötte le magát Ottó herceggel szemben.

Károly, volt román király Mexikóban él. Az Egyesült Államok hatóságai nem engedték meg neki a letelepedést, ami bizonyítja, hogy nem kívánják igénybevenni „szolgálatait”. Mexikóban él egyébként Juan Negrin, a vörös Spanyolország volt — miniszterelnöke. Washington Francia való tekintettel, neki sem engedte meg, hogy amerikai területen tartózkodjék. Egy időben arról is szó volt, hogy Negrin, Prieto és a többi volt miniszterek, vezetők ellenkormányt alakítanak, amelyet az Egyesült Államok kijátszhatott volna Franco uralma ellen. Jelenleg a régi spanyol Corteznek háromszáz tagja él Mexikóban. A terv kivételére azonban sohasem került sor és előreláthatólag nem is fog kerülni, mert a két vezér, Negrin és Prieto vetélkedése megakadályozta ezt, de maguk az Egyesült Államok sem rokonszenveznek vele és nem is ismernek el ezt a kormányt.

Smetona volt litván államelnök szintén az Egyesült Államokban él, azonban lemondása után nem ismerik el hivatalos minőségét. Ezzel szemben a litván, lett és eszt követégek folytatják rendes működésüket. Ez a tény igen jelentőségteljes abban az órában, amikor a három kis balti államnak nincs alkotmányos kormányzata.

Az Egyesült Államokban el Sforza gróf is, akit egy régebbi fasisztaellenes amerikai kongresszus „szabad Olaszország bizottsága elnökének” választott meg. Ez a kongresszus az elmúlt nyáron Montevideóban ült össze. Kétségtelen, hogy az Egyesült Államok külügyi hivatala nagy érdeklődéssel figyelte eme újabb alakulat munkáját, annál is inkább, mert székhelye amerikai földön van. Azonban Sforza gróf minden erőfeszítése

dacára sem kapta meg a kölcsonbérleti törvény előnyeit. Az Egyesült Államokban tartózkodik Eckhardt Tibor is, a független kisgazdapárt volt vezére. Eckhardt is próbálkozik valamiféle bizottsággal, amelynek tagjai többnyire zsidók, azonban ez a bizottság még Sforza gróf felhivatalos jóváhagyását sem kapta meg.

Bizonyos országoknak jelentős és politikailag igen tevékeny emigrációja él az Egyesült Államokban. Ilyen országok Franciaország és a Német Birodalom. A német emigránsok egy része még a nemzeti szocialista uralom előtt ment ki Amerikába, más része később, a legutolsó hullám Franciaország elfoglalása után telepedett le az Egyesült Államokban. Az első között több egyetemi tanár van, majdnem mind zsidók. Legismertebb közöttük Einstein. Később ment ki Heinrich Mann és Emil Ludwig. Coudenhove-Kalergi gróf, aki Bécsből ment ki az Egyesült Államokba, tovább folytatja tevékenységét Páneurópa érdekében. A németországi emigránsok között van Brüning volt kancellár.

Hogyan lehetne megoldani a gyógyszerüveg hiányát?

Érdekes tervet vetett fel egy nagyváradi szakember

Nagyvárad, július 26. Egyik legutóbbi számunkban a magyarországi gyógyszerellátás kérdéseivel foglalkoztunk. A cikkben említés történt a gyógyszeres üvegek nagy hiányáról is. Erre a cikkre most érdekes szakhozzászólás érkezett lapunkhoz, amely a gyógyszeres üvegek hiányának megszüntetésére tesz nagyon is életrevaló és könnyen kivitelezhető javaslatot. A hozzászólást az alábbiakban közöljük:

„A f. hó 22-i számú b. lapjokban megjelent „Milyen nehézségekkel küzd a magyar gyógyszerész?” közleményükben, ismételtlen olvashattuk, hogy komoly fennakadást okoz a gyógyszerárak üzemében az üveghiány.

E közérdeklődési üvegek hiányáról b. lapjuk már tavaly is hozott egy közleményt. Erre a hiányra azonban ezideig vajmi kevés orvoslást hoztak az üvegkartell hatalmas urai, hogy miért nem, azt ők tudják s ennek fejtegetésével nem is akarok itt bővebben foglalkozni.

En csupán a gyógyszerész urak figyelmét akarom felhívni, hogy volna-e hiány megszüntetésére egy megoldás, amelylyel aztán függetleníthetnék magukat a kartell hatalmaskodásától.

Tudtommal, háborús esetben, joga van az államnak oly üzem, amely nem dolgozik, vagy idegen állampolgár tulajdonát képezi, különösen akkor, ha ez az üzem a közérdekségügyre fontos, kisajátítani és üzembehelyezni, illetve engedélyezni annak üzembehozatalát. Erre a legalkalmasabb a szelestyei (Szatmár m.) üvegyár, melyet évtizedeken át bérelt néhai Rényi Árpád, ki úgysszólván kizá-

A francia emigráció még népesebb és tevékenyebb. Közöttük van Éve Curie, a nagy chemikus, továbbá írók, a kommunista Jules Romain, Martin Duó Gard, André Maurois. Több neves újságíró is ide emigrált. Így a hírhedt Tabouis asszony, Henry de Kerillys és Pertinax. Ezek most is folytatják hírlapírói tevékenységüket. A politikusok között vannak: Camille Chutemps, aki felajánlotta szolgálatait Giraudnak, továbbá Pierre Cot volt légügyi miniszter. Pierre Cot számolt be 1942 júniusában az USA szenátusa előtt a francia összeomlás okairól. Érdekes volt az a megállapítása, hogy a francia vezetők elnéptelenítették a hadigépeket, nagy hadsereget állítottak fel, ezért veszítették el a csatát. Alexis Léger volt államtitkár szintén Washingtonban van. Erről a politikusról azt beszéljük, hogy Rooseveltt gyakran kéri ki tanácsát. A nevezetesebb európai emigránsok közül még meg kell említeni Hambrot, a norvég Storting volt elnökét.

Az amerikai emigráció ezekben napokban kezd nagyobb szerepet játszani. Az Egyesült Államok különösen az afrikai partraszállás óta nagy súlyt fektet arra, hogy minden áron kapcsolatokat teremtsen az óceánon-túli földrészekkel. Az emigráció messzemenő imperialista politika gyújtójába került.

rolag gyógyszer és vegyészeti üvegek gyártásával foglalkozott. Ez a gyár ma üzemben kívül van. Jelenlegi tulajdonosa, ki nevétséges áron vette azt meg a gróf Károlyi uradalomtól, a visszacsatáláskor eltávozott az országból. Álljanak össze az ország összes gyógyszerészei s ha minden gyógyszerész átlagosan 1500—2000 pengővel járulna hozzá, mint részvényes, (ehhez vegyük még az állami jóindulatú támogatását, mely vonatkozna a kisajátításra, a tüzelő fa ellátására az üzem részére, továbbá vasalkatrészek és formák kiutalására), úgy erős akarattal a gyártást rövidesen üzembe is lehetne helyezni. A gyár két kemencével rendelkezik s naponta 50—60 mázsa üveget tudna termelni. Ha kizárólag gyógyszer- és vegyészeti cikkeket fog gyártani, úgy ezen a téren nagy javulás állna be.

A gyár nem modern, nem olyan, mint a hatalmas földgázüzemű medgyesi, tor-dai és dicsőszentmártoni, Erdélyben maradt gyárak, de éppen azért, mivel a gyógyszerüvegek gyártásához a legkevesebb befektetés szükséges, erre a célra teljesen megfelelő lenne. Az olvasztóanyag pedig, jelenleg az Amoniak szóda kivételével, az országban beszerezhető volna.

Tessék tehát az illetékeseknek, akiknek ez legjobban fáj, szerény hozzájárulásommal gondolkozni. Mindenesetre a baj nem olyan, amelyen nem lehetne segíteni, csak akarati kell hozzá s nőmi áldozat.

Vojnár Kálmán

A város egyheti népmozgalma

SZÜLETÉS. Szőke László cukrászegéd fia, László, Binder Oszkár várm. írodatiszt fia, Oszkár, dr. Liptai Jenő várm. aljegyző leánya, Ágnes, Varga Gyula p. ü. irodaigazgató fia, Tibor, Könyves János magántisztviselő leánya, Ilona, Saja Géza ügynök fia, Barnabás, Nagy Lajos főgépész leánya, Ágnes, Beier László szabómester leánya, Katalin, Babosenkó Vladimir leánya, Ágnes, Kovács Antal m. kir. g. hadnagy fia, Imre, Bota Ferenc napszámos fia, Ferenc, Szatmári Gyula pénzügyőri szemlész fia, Gyula, Incze István kereskedősegéd leánya, Bibiána, Boldizsár Sándor távirtdamunkás leánya, Erzsébet, Kóti János gépész fia, László, Petruska Győző gépkocsivezető leánya, Terézia, Salánki István fodrászmester leánya, Erzsébet, Nagy Lajos cipészegéd fia, Lajos, Blau László kereskedősegéd fia, Róbert, Tóth Ferenc földbirtokos leánya, Ildikó, Kósa Dező kereskedő fia, Dénes, Józsa Károly fakereskedő leánya, Márta, Lázár György napszámos leánya, Flóra, Müller Emánuel tollbevéárló fia, Tibor, Ghib János postai altiszt leánya, Erzsébet, Fülöp Sándor földműves leánya, Emma, Schmidt József városi kocsis leánya, Erzsébet, Lukács Mihály vilámosművi segédmunkás leánya, Juliánna, Rácz Miklós fűszerkereskedő leánya, Erzsébet, Stefánik András tovább-
szolgáló szakaszvezető fia, János, Mózes László rövidárkereskedő fia, András, Czifra Sándor gazdasági cseléd fia, József, Vass Ferenc asztalosmester leánya, Mária, Murguly Ferenc vasesztergályos leánya, Magdolna, Paulovics József gyárimunkás fia, Mihály, Oláh Imre gazdálkodó leánya, Erzsébet, Juhász Béla kőművesegéd fia, István, Aranyics János hentes- és mészárossegéd fia, János, Göndör Ferenc gyárimunkás fia, József, Imre Lajos csizmadiasegéd leánya, Irén.

HÁZASSÁG. Jávolszky János bazár-
áru kereskedősegéd és Mészáros Ilona, Tank Sándor gazdász és Schwartz Anna, Csóti László motorszerelősegéd és Kozma Mária, Hunyadi Sándor asztalossegéd és Bodor Hedvig, Akerszman Endre hirlapíró és Székely Livia, Spitzer Miklós kereskedelmi ügynök és Steiner Irén, Mayer Gyula lakatossegéd és Blum Margit, Horváth József lovász és Pap Erzsébet, Szabó József géplakatossegéd és Benedek Erzsébet, Arany Ernő m. kir. rendőr és Dudás Juliánna, Mihucz Márton a városi üzemekeknél I. o. altiszt és Havrilesák Ilona, Schvoy József rádiókereskedő és Paul Katalin, Rácz István ref. lelkész tanár és Fülöp Gizella, Kapusi József korcsmáros és Sós Piroska.

HALALOZÁSOK. Füst Sándorné Klein Rózsa 30 éves, özv. Koltár Pálné Szkalczki Mária 77 éves, Bodnár Jánosné Kelemen Erzsébet 70 éves, Klein Lajosné Steiner Ida 76 éves, Bimbó Árpád 1 éves, Eichen Mórné Rosenmann Gizella 78 éves, Herkó Péter — Szeplédi József 56 éves, Mezey Béla 45 éves, Fisch Izraelné Benedikt Gizella 81 éves, Klein Tamás 3 hónapos, Lengyel Antalné Csik Etelka 46 éves, Margittai Valéria 20 éves, özv. Hegyesi Mártonné Beöthy Eszter 84 éves, Boros József 45 éves, Sárceev Erzsébet 22 éves, Antosi Mogyorósi Sándor Oszkár 6 hónapos, Huber Mór 85 éves, Szilágyi Mihályné Kulcsár Rozália 42 éves, Paulovics Józsefné Kulcsár Mária 32 éves, Vass Mária 6 óra, Kincses Zsigmond 47 éves, özv. Várnai Béláné Polyák Rózsa 67 éves, Salamon Márton 95 éves, Papp Gyula 8 éves, Kiss Imre 10 perc.

Rendelet a rögtönbíráskodás ujabb kiterjesztéséről

Légítámadás alatt vagy azt követő időben elkövetett lopás és rablás is rögtönítelő bíróság elé kerül

A Budapesti Közlöny szombati száma közli a magyar királyi minisztérium 3.940—1943. M. E. számú rendeletét a rögtönbíráskodás újabb kiterjesztése és kihirdetésének elrendelése tárgyában. Eszerint a m. kir. minisztérium az 1939. II. t. c. 21. §-ában nyert felhatalmazás alapján a rögtönbíráskodást — mind a polgári, mind a honvéd-büntetőbíráskodás körében az ország, illetve a honvéd büntetőbíráskodás egész területére — a 4.870—1941. M. E. számú rendelet II. pontjában (Budapesti Közlöny 1941. július hó 1-i, 146. szám), továbbá az 1.020—1943. M. E. számú rendeletben (Budapesti Közlöny 1943. évi február 23-i, 13. szám) megjelölt büntetteken fe-

lül kiterjeszti az olyan lopás és rablás büntetése is, amelyet a légítámadás alatt, vagy azt követő időben, a légítámadással sújtott területen a rombolás okozta helyzet, vagy az ilyen terület közelében a légítámadás következtében keletkezett riadalom kihasználásával, avagy a hadviseles érdekei szempontjából elrendelt kiürítés, vagy elszállítás, vagy ellenséges behatás folytán hatósági intézkedés nélkül történt tömeges elköltözés esetében ennek a helyzetnek kihasználásával követnek el.

A rögtönbíráskodás kiterjed a fent megjelölt büntetéseknél kisebb kiterjedésű és a tetteseken felül, a részesekre is. A rendelet kihirdetésének napján lépett hatályba. (MTL.)

Biztosítják az ország faszükségletét

Rendelet a Hivatalos lap vasárnapi számában.
Előmozdítják a fakitermelést

A Budapesti Közlöny vasárnapi számában jelent meg a földművelésügyi miniszter rendelete a faszükséglet biztosításáról. A rendelet előírja, hogy minden erdőbirtokos, akinek szálerdeje a 60 kat. holdat, sarj-erdeje pedig a 30 kat. holdat eléri, köteles az 1945—44. idényben egy évi vágásnak, az ennél kisebb erdő birtokosa pedig kat. holdankint egy normál ürmértéknek megfelelő mennyiségű fát a rendes főhasználaton

felül kitermelni. Kötelezi a rendelet az erdőbirtokosokat arra is, hogy a szükséges favalasztékokat az erdőigazgatóság megállapítása szerinti mennyiségben termeljék ki, valamint, hogy a fatermelés menetéről havonként az erdőigazgatósághoz jelentést tegyenek. A rendeletben megállapított kötelezettségek alól a földművelésügyi miniszter, illetve az erdőigazgatóság indokolt esetben felmentést adhat.

SZINHÁZ

„Ady Endre városában formálisan megbukott Csokonai Vitéz Mihály”

Érdekes utóhangok Karnyóné előadásáról

A Független Magyarország írja: „A Nemzeti Színház fiatal művészei Major Tamás vezetésével a nyári szünetben igen fontos kulturális munkára vállalkoztak. Csokonai Vitéz Mihály *Karnyóné* című vígjátékával indultak el, hogy a vidék néhány fontos városában eljátsszák a nagy magyar költő híres darabját a vidéki fűszeresnére, két szelburdi udvarlójáról és a többiekéről. Először Nagyváradra ment le a kis társulat, ahol érthetetlen közönyt fogadták a Csokonai-darabot és a kitűnő művészeket, akik színpadra vitték. Ady Endre városában formálisan megbukott Csokonai Vitéz Mihály, természetesen nem a költő s nem is a színészek a felelősek. Hiszen a *Karnyóné* ezen a télen a Zeneakadémián olyan sikert aratott, hogy a közönséget alig tudták a falak mentén elhelyezni, mert az ülőhelyek zsúfolva voltak.

A nagyváradi esetért azonban már elégtételt kapott a költő és az a néhány lelkes művész, aki szellemének szolgálatában vidékre vitte a darabot. Szom-

bat este Tatabányán, a bánya kultúrházában játszotta el a *Karnyóné*t Gobbi Hilda, Oly Magda, Major Tamás, Ungváry László, Naszódy Sándor, Apáthy Imre, Lázár Gida és Rajczy Lajos. A tatabányai függöny előtt először Major Tamás szavalta el Ady Endre Vitéz Mihály ébresztése című versét, azután szétnyitott a függöny és a nagyrészt munkásközönség áhítatos figyelemmel, nagy nevetésekkel és időnként kirobbanó nagy tapsokkal fogadta Csokonai Vitéz Mihály halhatatlan mondatait. A munkásközönség alig akarta a színészeket leengedni a színpadról.

Honvédkivánsághangverseny

A Haditudósító Század kiállításának rendezői vasárnap, a kiállítás utolsó napján nagyszabású kivánsághangversennyel kedveskedtek a nagyváradi közönségnek. A hangversenyt, amelyet egyébként a rádió is közvetített, úgy a

délutáni, mint az esti előadáson zeufolt nézőtér tapsolta végig.

A közönségnek alkalma volt látni azokat a fővárosi előadóművészeket, akiket részben csak a rádióból ismert eddig s akik gyakran szerepelnek hasonló kivánsághangversenyeken. A legnagyobb sikere *Nagykovács* Ilonának volt, akinek mozgásművészete is elragadó. Melleg ünnepelték a nagyváradiak *Dayka* Margitot, aki népies dalokat énekelt, közben lejött a színpadról a közönség közé és kedves tréfáival hatalmas derűtséget keltett. Nagy Izabella nemcsak énekével, hanem megjelenésével is sikert aratott s ugyanez mondható el *Fellegi* Teriről is, aki új formába öltöztetett régi slágerekkel szórakoztatta a közönséget. *Pataky* Jenő szép szavalata *Angyal* Nagy Gyula csengő tenorja, *Solthay* György kedves előadói modora és mindenekelőtt *Körh* Endre gyönyörű hangja a legmagasabb művészi színvonalat biztosította a hangversenynek, amelynek egyes számai között *Legényei* József dr. szellemes bemondásokkal és tréfákkal mulattatta a hallgatóságot. A zenei aláfestést a Budapesti Honvéd Őrszázalaj zenekara *Pongrácz* Géza kitűnő vezetésével szolgáltatta, míg a magyar dalokat *Szénássy* Lajos cigányzenekara kísérte.

Az esti hangverseny után a város az Ujságíró Otthon kerthelyiségében vacsorán látta vendégül a haditudósító kiállítás rendezőit és a kivánsághangversenyt fellépő művészeket. Feltűnést keltett, hogy ezen az összejövetelen a helyi sajtó képviselői nem voltak jelen.

Nagyváradi Kereskedelmi Csarnok

A Nagyváradi Kereskedelmi Csarnok nyilvántartási üzlettel rendelkező textilkereskedők szakosztálya folyó évi július hó 28-án 19 óra 30 perckor tartja alakuló közgyűlését a nagyváradi Kereskedelmi Csarnok jelenlegi titkári hivatalában (Szent László-tér 4 sz., Sas-palota). Felkérjük a nyilvántartási üzlettel rendelkező nagy- és kiskereskedőket, hogy ezen megalakuló ülésen megjelenni szíveskedjenek.

Az előkészítő bizottság nevében *Lakomcsik* Lajos, az előkészítő bizottság elnöke.

Nagyváradi Kereskedelmi Csarnok miniszteri biztosának megbízásából: *Wargha* Gyula titkár.

Nem szabad elcsalni a tanoncot

Egyes iparágakban régóta nagyfokú tanonc-hiány tapasztalható. Akadnak mesterek, akik úgy igyekeznek tanoncot szerezni, hogy a másik iparostársuk terennét elcsalják magukhoz. Egy ilyen esettel foglalkozott legutóbb a Budapesti Pérférszabók Ipartestületének békéltető bizottsága. Az adott esetben a tanonc már hetek óta a másik mesternél dolgozott és eredeti tanoncszerződésének feibontását kérte külföldbőző kifogásokkal. A békéltető bizottság megállapította, hogy az adott kifogások nem helytállóak és megtagadta a tanoncszerződés felbontását. (Magy. Tud.)

**FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ**

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40
 félre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekkzámlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

CSÁRSZKY ISTVÁN AZ ESZTERGOMI FŐEGYHÁZMEGYE NAGY-PRÉPOSTJA. XII. Pius pápa Serédi Juszinián bíboros hercegprimásnak, mint az esztergomi főegyházmegye érsekének előterjesztése alapján Csárszky István olvasó-kanonokot az esztergomi főszékesegyházi káptalan nagyprépostjává nevezte ki.

BEIKTATTÁK GYÓRY ELEMÉR REFORMÁTUS PÜSPÖKÖT. Pápa. (MTL.) Gyóry Elemér dunántúli református püspök beiktatása püspöki és lelkesítő állásába ünnepélyes keretek között vasárnap folyt le a református templomban. A templomban a város katonái és társadalmi előkelőségei is megjelentek a beiktatáson, valamint a győri református gyülekezet ezáz tagja.

SZABÓ KÁROLYT SZOLGABIROVÁ NEVEZTEK KI. A MTL. jelenti: A belügyminiszter Bihar vármegye törvényhatóságához dr. Szabó Károly vármegyei közigazgatási gyakornokot szolgabíróvá kinevezte.

DR. PATZKÓ ELEMÉR országgyűlési képviselő szabadságáról hazatért.

Az egri érsek imát rendelt el XII. Pius pápáért és a bombázott Örök Városért. Czaplák Gyula egri érsek, a veszprémi egyházmegye apostoli kormányzója szombatán a következő nagytartású körlevelet bocsátotta ki: „Az egész keresztény világot megdöbbentette a hír, hogy Rómát légi támadás érte. A megdöbbenesítéshez a természetes fölháborodás járul, hiszen nem katonai célpontokat, hanem szegény és békét áhító emberek otthonát, ősi temetőket. Egyházunk történelmi emlékü szentélyét érte a pusztulás. Részvétellel fordulunk Róma, a kereszténység Örök Városa felé és a résztvevőknek központosítója a római pápa, kinek töviskoszorús tisztségében Róma bombázásával újabb tövis került. Szerető aggodalmunknak kifejezésére forduljunk az Eghez és kérjük a Mindenhatót, terjessze ki oltalmazó kezét az Örök Város Szent Péter trónja és nekünk magyaroknak oly kedves XII. Pius pápa személye felé. Elrendelm — fejezi be körlevelét az egri érsek — hogy a legközelebbi vasárnapon főegyházmegyéim minden templomában a nagymise után hangosan 3 Miatyánkot és Üdvözlőgyet imádkozzanak a veszélyeztetett Rómáért és pápáért.

LEFOGLALT SAJTÓTERMEK. A budapesti kir. büntetőtörvényszék vizsgálóbírája elrendelte az ismeretlen helyben előállított „A szak szervezeti tanács tájékoztató közleménye” című és a „Kisértelet járja be Európát”, „A kommunizmus kísértelet” című röpiratok lefoglalását. (Magy. Tud.)

Amerikai bombázógép svéd felségterületen kényszerleszállást végzett. Stockholm. (MTL.) A Német TI jelenti: A svéd vezérkar közölte a Svéd Távíráti Irodával, hogy szombati délután egy amerikai bombázógép északnyugat felől svéd felségterületen kényszerleszállást végzett. A repülőgép 10 főnyi legénységét őrizetbe vették.

Amerika hadiiparában komoly munkacsökkenés állott be. Genf. (MTL.) A Német TI jelenti. New-yorkból jelentik: Az amerikai hadsereg ellátási hivatalának elnöke és Wilson a haditermelési hivatal vezetője Chikabóban beszédet mondott. Kijelentették, hogy Amerika hadiiparában komoly munkacsökkenés állt be. Wilson nyomatékkal hangsúlyozta, hogy az amerikai tartalékok csak akkor kielégítők, ha az ellenség gyors összeomlásával számolhatnak. Ennek az amerikai feltevésnek azonban eddig még nincs alapja.

A CZÁJA CIRKUSZ ELŐADÁSA A VÖRÖSKERESZT JAVÁRA. A Czája cirkusz, amely már napok óta a legnagyobb sikerrel szerepel városunkban, újabb áldozatkészségéről tett tanubizonyosságot. Holnap esti előadásnak tiszta jövedelmét felajánlotta a Vöröskereszt javára. Épp ezért ezúton is kéri a közönséget, hogy tiszteljék meg nagy diszeloadását, hogy minél többet tudjon juttatni a Vöröskereszt javára.

Öngyilkossági kísérlet — marórszódával. Vasárnap, a kora délutáni órákban jelentették a mentőknek, hogy Nagyváradon, Sándorffy József-utca 13. szám alatt öngyilkossági kísérlet történt. A mentők azonnal a jelzett helyre siettek, ahol eszméletlen állapotban találták Fechter Józsefné 23 éves asszonyt, akiről kiderült, hogy nagyobb mennyiségű marórszódát ivott. A mentők az életunt nőt a kórházba szállították, ahol az orvosok gyomormosást alkalmazták. Az orvosi beavatkozás után a fiatalasszony annyival jobban lett, hogy rövidesen haza is engedték a kórházból. Hogy miért akart Fechter Józsefné megvalni az élettől, ezt nem árulta el, a rendőrség azonban vizsgálatot indított annak megállapítására, hogy az elkeseredett asszony miért akart megvalni az élettől.

FELHIVJUK a Nagyvárad és Vidéke Ipartestület vas- és fémpipari szakosztály kebelébe tartozó azon lakatos, bádigos és kovácsiparosokat, akik július 17-től szünetet igényeltek, hogy utalványukat a legrövidebb időn belül átvenni szíveskedjenek, mert a ki nem váltott és lejárt utalványokat meg nem hosszabbítottuk. Ismételten felhívjuk t. tagjaink figyelmét, hogy a segédnyelvi könyvet és a tagsági könyvet felülvizsgálás végett haladéktalanul mutassák be a szakosztályi irodában. Elnökség.

Leégett egy ház Bihar-szent-andráson. — Vasárnap délelőtt 11 óra 20 perckor telefonon értesítették a nagyváradai tűzoltóságot, hogy Bihar-szentandráson az egyik ház kigyulladt és a vidéki tűzoltóság sürgős segítséget kér. A tűzoltóság teljes készültséggel a legrövidebb időn belül utnak indult, menet közben azonban a vasúti sorompót leeresztve találta, mert az egyik vonat érkezését jelezték. A tűzoltóság emiatt, hogy a vonat utját keresztelte, 13 percet késett és így, mire a helyszínre érkezett, a Madár-utca 26. számú égő ház szalmatetőzete már teljesen elhamvadt.

A tüzet ezután lokálgizáltak és a tűzoltóság egy óra múlva vissza is tért Nagyváradra. A hatóság vizsgálatot indított a tűz okának felderítésére, de egyelőre még nem sikerült megállapítani, hogy a baj miből keletkezett. A kár jelentékeny.

Egy házasság majdnem kettőtörök, mert az asszony nem tud a szinpadtól megvalni

Tábori színház

Hétfőn utoljára:
Sárdy, Tóth Julia
Uzenet a Volgapartról
 Bemutató kedden az **APOLLO**-ban

Belyárosi

A francia filmgyártás remeke NICSEVO

Harry Baur, Marcelle Chantal, Iván Mosjoukine

CASINO Filmszínházban

Oroszlánkölykök

A hétéves háború gyermekhőseinek szívbemarkoló története

PETŐFI A SEGESVÁRI CSATÁBAN címmel közöl cikket — Petőfi halálának 94. évfordulója alkalmából — a Magyar Katonaujság e heti száma. Ezenkívül „Képek a háborús Délkelet-Európából” címmel érdekes utinaplószerű cikk-sorozat közlését kezdte meg a lap. A tartalmas, gazdag képanyaggal, külön képes melléklettel megjelent Magyar Katonaujság legújabb száma kapható mindenütt; ára 10 fillér.

Biharvármegyei Közlölet Szövetkezet, 154/1943. RKSZ. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

A Biharvármegyei Közlölet Szövetkezet igazgatósága nyilvános versenytárgyalást hirdet az alant felsorolt községekben építendő ONCSA és új Árvizes épületek közműves, lakatos és mázó munkálataira:
 Bagamér községben 10 ONCSA és 23 Árvizes ház,
 Margitta községben 10 ONCSA,
 Sarkad községben 3 ONCSA,
 Pocsaj községben 10 ONCSA,
 Komádi községben 15 ONCSA,
 Szalárd községben 7 ONCSA-ház.
 Az ajánlatok beadási határideje 1943. augusztus hó 4. d. e. 10 óra. A beérkezett ajánlatok felbontása ugyanazonnap déli 12 órakor. A versenytárgyalás helye a Biharvármegyei Közlölet Szövetkezet irodahelyisége (Vármegyeháza).
 A munkálatok költségei szabályszerűen biztosítva vannak.

Az ajánlattételhez szükséges költségvetési űrlap, rajzok, feltételek a szövetkezet irodahelyiségében szerezhetők be hétköznapokon délelőtt 11—13 óra között.

Ajánlatot akár az összes munkára, akár különböző iparágakhoz tartozó munkákra külön-külön lehet megtenni. A határidő után érkezett, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatokat figyelembe nem vesszük.

Ajánlattevő nyilatkozni köteles, hogy az 1939. IV. t. c. hatálya alá nem esik, hasonló nagyobb munkát már végzett és hogy iparigazolvánnyal rendelkezik.

A Közlölet Szövetkezet fenntartja magának azt a jogot, hogy a munkálatok odaítélésénél a beérkezett ajánlatoktól függetlenül saját belátása szerint döntson, többek között azt is, hogy a munkákat esetleg több ajánlattevő között megossza.

Nagyvárad, 1943. évi. július 26.

Dr. Nadányi János,
 alispán elnök.

Kávéházakban és vendéglőkben kéri Magyar Lapok at.

ÖTVEN ÉVES A PÁPAI MEZŐGAZDASÁGI SZAKISKOLA. Pápa. (MTL.): A pápai mezőgazdasági szakiskola vasárnap tartotta 50 éves fennállási ünnepét.

Váradai festőművészek a kolozsvári múcsarnok kiállításán

Nagyvárad. Kolozsváron — mint ismeretes — március 22-én nyílt meg az ország második múcsarnoka Mátyás királyi szülőházában. A megnyitás alkalmával mindjárt sor került az első kiállítás megrendezésére, a második kiállítás pedig, óriási érdeklődés mellett, a napokban zajlott le a történelmi nevezetességű épületben. Ezt a kiállítást maga Csánky Dénes, a Szépművészeti Múzeum főigazgatója rendezte a múzeum anyagából és a tárlat azt a célt szolgálta, hogy az anyaországtól 22 esztendőn keresztül elzárt közönség és a jelenlegi fiatalság, amelynek ma is probléma egy fővárosi út, — izellőt kaphasson a magyar festőművészet centrális termékeiből.

A többi városok neves művészeivel együtt, több nagyváradai művészt is meghívtak a kiállításra, így Balogh István, Macalik Alfréd és Tibor Ernő festőművészt, valamint Máthé Józsefet, a tehetséges fiatal szobrászt. A nevezetes eseményre mintegy harminc festő sereglett össze a különböző városokból. A művész-vendégeket a vendéglátók a Turista szállóban helyezték el s ellátásukról is itt gondoskodtak.

A kiállítást Csánky Dénes nyitotta meg s a magyar képzőművészetről ő tartott előadást, amely egyszersmint kiállítás vezetés is volt, hogy a közönség a képeken keresztül közelebb kerülhessen a művészekhez.

A kiállítók között szerepeltek egyébként Torma János, Iványi Grünvald Béla, Csók István, Ferenczi Károly, Réthy István, Benkhardt Ágoston, Boldizsár István, Koszta József, Szőnyi István és még többek képei.

A kiállítás második napján, pénteken a Barabás Miklós Társaság adott teata meghívott művészek tiszteletére s a vendégség alkalmával időszertű művészeti kérdéseket vitattak meg.

A kiállításán résztvevő művészek — Macalik Alfréd és Tibor Ernő — már haza is érkeztek Nagyváradra.

Miskolcon fogták el dr. Gyöngyössi István táblai főügyész betörőjét

Nagyvárad, július 26. A miskolci rendőrség értesítette a nagyvárad-i rendőrkapitányságot, hogy elfogta Pápai Bélát, aki ellen országos körözést adtak ki. Pápai, mint ismeretes, a nagyvárad-i fogházból szökött meg és még aznap kirabolta dr. Gyöngyössi István táblai főügyész lakását. Nagyváradról Miskolcra szökött Pápai Béla és többrendbeli betörés büntetéseért kell ott felelnie.

Az élesdi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.
4898—1943. tk. sz.

HIRDETMÉNY

Az élesdi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közölni teszi, hogy a felsőlugosi 516 számú elvezett telekjegyzőkönyvnek telekkönyvi betétnek az 1880: XLVI. t. c. I. §. a) pontjában és az 1880. évi 18058. I. M. számú rendelet III. és IV. §-aiban érintett adatok alapján elkészített tervezetet elfogadta és hogy az elfogadott tervezet alapján az illető telekjegyzőkönyvet telekkönyvi betétet az idézett törvény és rendelet határozmányainak megfelelő eljárás útján pótolta.

Erről a telekkönyvi hatóság az összes érdekeltet azzal értesíti, hogy a pótolott telekjegyzőkönyvet telekkönyvi betétet, ennek tervezetét, valamint a tervezet összeállításának alapjául szolgáló adatokat a telekkönyvi irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetik és a pótlásnál követelt eljárásra, valamint a telekjegyzőkönyvi beéti tervezetre és ennek összeállítására nézve, a nettó hibák kügazítása és a hiányok pótlása céljából 60 nap alatt, vagyis bezárólag az 1943. évi szeptember hó 18. napjáig felszólalás útján kifogásokat tehetnek.

Egyszermind figyelmezteti a telekkönyvi hatóság az érdekelteket, hogy azok a jogok, amelyek az új szerkesztés következtében hatályon kívül helyezett telekjegyzőkönyvben telekkönyvi betétben foglalt bejegyzésen alapulnak és amelyeket a felszólalási határidő alatt nem érvényesítettek, olyan személyek ellenében, akik időközben nyilvánkönyvi jogokat jóhiszeműleg szerzettek, többé nem érvényesíthetők.

Végül figyelmezteti a telekkönyvi hatóság az érdekelteket, hogy a felszólalási határidő alatt szóval elterjesztett felszólalásokat a hivatalos órákban a telekkönyvi iroda vezetésével megbízott telekkönyvvezető vezető jegyzőkönyvbe, valamint ő veszi át a jegyzőkönyvhöz leendő esatolás végett az írásban benyújtott felszólalásokat is.

Élesd, 1943 évi július hó 16. napján.
Dr. Szabó Gusztáv s. k.
kir. íb. elnök.

A kiadmány hitelül: Bartók kiadó.

Pártolja a keresetény inart!

Hivatalos érdekképviseletnek ismerte el a KOE-t a kereskedelmi miniszter

Nemrégiben alakult a kereskedők országos egyesülete, mely azzal a kéréssel fordult a kereskedelmi miniszter elé, ismerje el az egyesületet a magyar közép- és kiskereskedelmi hivatalos érdekképviseletül. Zsindely Ferenc kereskedelmi miniszter most leíratot intézett az egyesülethez, melyben a következőket mondja:

— Figyelemmel arra, hogy a mai rendkívüli idők szükségessé teszik, hogy a magyar gazdasági élet különböző hivatású csoportjai megfelelő érdekképviseleti szervezetbe tömörülve, egységesen kapcsolódjon bele a nemzeti gazdálkodás munkájába, az egyesületet a magyar kis- és középkereskedelmi egységes országos szabad érdekképviseleti szervének nyilvánítom és feljogosítom azzal a joggal,

hogy a jövőben a hatóságok, hivatalok és a többi érdekképviseleti szerv előtt ebben a minőségben léphessen fel. Amidőn az egyesületet arról értesítem, elvárom, hogy a reá háruló súlyos felelősséggel feladatokat mindenkor a magyar kereskedelem egyetemes érdekeihez híven egyszerűen a magyar kormányzat kereskedelempolitikai célkitűzéseivel összhangban teljesítse.

Figyelemmel arra a súlyos felelősségre, mely az egyesületre hárul, szükségesnek tartom, az egyesület működésének állandó, közvetlenebb ellenőrzése alá helyezését és ezért az egyesülethez Jablonkay István miniszteri osztálytanácsost miniszteri biztostként kirendelem. Ez az intézkedés az egyesület önkormányzatát nem érinti. (Magy. Tud.)

SPORT

Kilenc gólos győzelem a NAC vasárnapi edzőmérkőzésén

NAC—NMK Törekvés 9:0

Erzsébetligeti pálya. 300 néző. Vezető: Ungi.

Tegnap délután játszották a zöld-fehérek első komolyabb edzőmérkőzésüket a Szent István kupa küzdelmek előtt. Az edzésen a NAC ellenfele zöld-fehér játékosokkal felfrissített NMK Törekvés csapata volt. Ungi játékevezető sárga lapot a következő felállításban kezdett a két csapat:

NAC: Vécsey, Mészáros, Ónody, Szegedi, Perényi, Deményi, Kovács II., Barna, Sárvári, Bodola, Tóth III.

NMK Törekvés: Zuh, Molnár (NAC), Próbajátékos (NAC), Brindás, Juhász (NAC), Szegedi, Csöke, Kovács I. (NAC), Belezna, Turkus.

A mérkőzés mindvégig a NAC fölényes játékának jegyében folyt. Sajnálatos epizódja volt a mérkőzésnek Perényi sérülése, amely a Kispesztel lejátékozó mérkőzés előtt nagyon kellemetlenül érinti az egyébként kitűnő formát játszó zöld-fehér együttest.

Egyénileg Gere, csapatversenyben a Törekvés nyerte a MKSz kétnapos körversenyét

(MTI.) Szombaton és vasárnap zajlott le a MKSz rendezésében futott kétnapos kerékpár körverseny. A Budapest — Nagyvárad — Kolozsvár utas szakaszon lezajlott verseny háromszakaszos volt. Az első szakaszát Budapesttől Nagyváradig futották s abban Kiss levante lett a első, maga mögött hagyván a nagyesélyű versenytársakat. A második szakaszban, Nagyváradtól Kolozsvárig a cél előtt 11 km.-rel Kiss és Liszkay megszök-

tek az éltől. A célnál, 1500 főnyi közönség előtt elsőnek ért be mégis Gere, másodiknak Lakatos, harmadiknak Liszkay s csak negyediknek az első szakasz nyertese, Kiss.

A kétnapos verseny alapján első lett Gere PSE 12.56.55, második Lakatos Törekvés 12.57.31, harmadik Liszkay Törekvés 12.58.59 és negyedik Kiss KSzKK 13.00.55.

Csapatversenyben első a Törekvés, 2. Beszkárt s 3. a PSE csapata.

Megtartotta első választmányi ülését a NAC

Nagyvárad, július 26. Szombaton este nagy érdeklődés mellett tartotta meg első választmányi ülését a tisztújító közgyűlés lezajlása óta a NAC vezetősége. A választmányi ülésen a zöld-fehérek egyesületének valamennyi tagja megjelent. A választmányi ülésen Csuz Mihály elnökölt. Az ülésen a csapat erősítésével kapcsolatos valamennyi kérdést beszélték meg, majd az ezzel kapcsolatos anyagi ügyeket. Ezután került sor a

futballszaksztyálistiztikarának a kibővítésére.

Fontos értekezletet tart az NMK Törekvés vezetősége

Nagyvárad, július 26. Az NMK Törekvés elnöksége lapunk útján értesíti és kéri a vezetőségi és választmányi tagokat, hogy okvetlenül jelenjenek meg kedden este 8 órakor a Nemzeti Munkaközpont székében tartandó fontos értekezleten.

Megállapították az izzólámpák új fogyasztói árát

A közellátásügyi miniszter a Budapesti Közlöny vasárnapi számában megjelent rendeletével megállapította a Tunggram, Orion és Osram izzólámpák egységes fogyasztói árát. A rendelet szerint például a Tunggram-, Orion-, illetve Krypton-lámpák ára kryptongáztöltéssel, gombaalakban, világos vagy gyöngyfény kivitelben a 15, illetve 25 dekalumenesé árcsoportok szerint 3.02 (egységes fogyasztói ár), 2.80, 2.77, 2.69, a 40 dekalumenesé 3.58 (egységes fogyasztói ár), 3.33, 3.25, 3.16, a 65 dekalumenesé 4.60 (egységes fogyasztói ár), 4.28, 4.15, 4.05, a 100 dekalumenesé 5.74 egységes fogyasztói ár), 5.34, 5.21, 5.08 pengő.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Vashordót, bádoghordót vásárol Ullmann cég, Mussolini-tér 12. Telefon 2677. 452

Tangóharmonika 120 basszusos eladó. Varga, Szent Anna-u. 33. 290

Angoraszórt, gubanczot bármilyen mennyiségben veszek. Székely, Kapucinus-u. 11. 444

Tangóharmonika gyermekeknek való eladó. Szent Anna-u. 33. 467

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, mely és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja. Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 311

Paragázzal poloskát, molyt, petét mindenből felelősséggel irtja, Csutorás Szigligeti-u. 7. Telefon 14—21. 662

Jóforgalmu pékséget bérbbe vennék. Címeket a kiadóba kérek. 394

Lakás

Különbejáratu butorozott szoba keresztény családnál kiadó. Schlauch-tér 28. szám. 451

Butorozott szoba, fürdőszoba használatlall kiadó. Kocsán János-u. 10. 451

2 szobás magánházat megvételre keresek. Címeket a kiadóba kérek. 406

Óltatás

Javitó, és magánvizsgákra egy-keletanulót, felsősöket is előkészít középiskolai tanár. Beóthy Ödön-u. 42. 435

Javitó vizsgákra előkészítők gyakorlattal. Sztaroveszky-u. 32. szám. 466

Ingatlan

Szép saroktelek sürgősen eladó Katalin-télepen. Erdeklődni Kelemen Vitéz utca 29. 448

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a MAGYAR LAPOK-at

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. környergőgépén. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám